

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 24Csp/50/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8121203078
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Berežná
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2021:8121203078.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Zuzanou Berežnou v spore žalobcu: M. W., N.. XX.X.XXXX, A. S. XXX, XXX XX S., právne zastúpený: JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, IČO: 31 954 448, proti žalovanému: PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 675,58 eur, takto

rozhodol:

- I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 67,56 eur, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
- II. V prevyšujúcej časti sa žaloba z a m i e t a .
- III. P r i z n á v a žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou podanou dňa 21.4.2021 domáhal voči žalovanému zaplataenia primeraného finančného zadostučinenia vo výške 675,58 eur. V podanej žalobe tvrdil, že jeho spotrebiteľské práva boli porušené a musel ich brániť v konaní pred súdom, nakoľko žalovaný s ním uzavrel dohodu o zrážkach zo mzdy, pričom súdnym rozhodnutím bolo určené, že žalovaný je povinný zdržať sa použitia tejto dohody. Pri určení sumy primeraného finančného zadostučinenia žalobca vychádzal z toho, že o sumu 675,58 eur sa žalovaný mienil na jeho úkor obohatiť. Ako dôkazy na preukázanie svojich tvrdení žalobca označil rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 32Csp/60/2018 zo dňa 12.10.2018, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 8Co/5/2019 zo dňa 26.8.2019.

2. Žalovaný s podanou žalobou nesúhlasil a žiadal ju zamietnuť. Tvrdil, že podaná žaloba nie je dôvodná, neobsahuje žiadne skutočnosti umožňujúce záver o vzniku nároku na finančné zadostučinenie, o jeho výške v sume 675,58 eur, navyše v čase uzatvorenia zmluvy so žalobcom v hmotnom práve nebol zakotvený inštitút primeraného finančného zadostučinenia pre spotrebiteľa. Žalovaný zároveň vzniesol námietku premlčania nároku žalobcu, keďže žalobca mohol podať žalobu už dňa 5.4.2018 a premlčacia doba mu uplynula dňom 5.4.2021.

3. Súd vo veci nariadil termín pojednávania na deň 26.10.2021 a vec prejednal v prítomnosti právneho zástupcu žalobcu, v neprítomnosti právneho zástupcu žalovaného, nakoľko boli splnené podmienky pre prejednanie veci v jeho neprítomnosti. Na pojednávaní bolo vykonané dokazovanie oboznámením sa s obsahom predložených listinných dôkazov, z ktorých bol zistený tento skutkový stav:

4. Medzi žalobcom ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom bola dňa 8.4.2003 uzatvorená zmluva o revolvingovej pôžičke, predmetom ktorej bolo poskytnutie finančných prostriedkov žalobcovi vo výške 1 659,83 eur, ktoré sa žalobca zaviazal splatiť v 18 mesačných splátkach po 92,21 eur. Ročná percentuálna miera nákladov bola vo výške 21,24%. V zmysle zmluvy bola neoddeliteľnou súčasťou zmluvy príloha č. 3 Dohoda o zrážkach zo mzdy.

5. Dňa 7.4.2003 bola medzi stranami uzatvorená dohoda o zrážkach zo mzdy, z ktorej vyplýva, že dňa 8.4.2003 uzatvorili strany zmluvu o revolvingovej pôžičke, pričom dlžník sa zaviazal splácať pôžičku v 18 mesačných splátkach. Zmluvné strany uzatvorili túto dohodu na zabezpečenie pohľadávky veriteľa z ich zmluvného vzťahu. Dlžník svojim podpisom vyjadril súhlas s vykonávaním zrážok zo mzdy za podmienok ustanovených v tejto dohode.

6. Žalovaný prostredníctvom spoločnosti ANACO s.r.o. listom zo dňa 21.2.2018 požiadal zamestnávateľa žalobcu o vykonanie zrážok zo mzdy na základe dohody o zrážkach zo mzdy za účelom uspokojenia pohľadávky žalovaného vzniknutej na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, pričom dlh bol ku dňu 19.6.2017 ustálený na sumu 675,58 eur.

7. Okresný súd Prešov rozsudkom sp. zn. 32Csp/60/2018 zo dňa 12.10.2018 rozhodol, že žalovaný je povinný zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 7.4.2003 k zmluve o revolvingovej pôžičke. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy síce má svoj základ v znení zákona, no v spojení s ostatnými zmluvnými klauzulami a okolnosťami veci predstavuje nástroj na zinkasovanie úžerného plnenia (bod 26). Rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 8Co/5/2019 zo dňa 26.8.2019 bol rozsudok súdu prvej inštancie potvrdený.

8. Na základe takto zisteného skutkového stavu dospel súd k tomuto právnomu záveru:

9. Podľa § 3 odsek 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o ochrane spotrebiteľa“), každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

10. Podľa § 3 odsek 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len "kolektívne záujmy spotrebiteľov"). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

11. Podľa § 4 odsek 2 Zákona o ochrane spotrebiteľa, predávajúci nesmie

a) ukladať spotrebiteľovi povinnosti bez právneho dôvodu,

b) upierať spotrebiteľovi práva podľa § 3,

c) používať nekalé obchodné praktiky a neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách.

12. Odvolací súd je toho názoru, že inštitút primeraného finančného zadosťučinenia, ktorý plní pochopiteľne satisfakčnú, reparačnú i odradzujúcu funkciu v tom zmysle, že poskytuje spotrebiteľovi istú mieru odškodnenia a satisfakcie v zmysle vyššie uvedené za problémy, ktoré ako spotrebiteľ v dôsledku nekvalifikovaného postupu dodávateľa - žalovaného utrpel a zároveň má odradiť dodávateľa i poučiť ho v tom smere, aby sa podobného konania voči iným spotrebiteľom nedopúšťal, avšak z povahy tohto inštitútu zároveň vyplýva, že jeho účel nespočíva v priznávaní rovnakej sumy o ktorú by sa bol (nebyť predchádzajúceho súdneho konania) žalovaný trvalo obohatil. Ide o inštitút, ktorý má za úlohu (pri plnení odradzujúcej funkcie) sankcionovať a poučiť dodávateľa, ako si má v spotrebiteľských vzťahoch počínať a aký zmluvný základ má pre ne vytvárať. Tento inštitút nemá mať charakter likvidačný a predovšetkým neproporcionálny, pričom táto neproporcionálna by nastala v prípade, ak by sa primerané finančné zadosťučinenie rovnalo výške bezdôvodného obohatenia, ktoré pôvodne žalovaný získal. Toto bezdôvodné obohatenie totiž žalovaný už žalobcovi vydal a pokiaľ má poskytnúť spotrebiteľovi aj

zadosťučinenie, nemala by jeho výška byť totožná so sumou, ktorú už spotrebiteľovi vydal (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1CoCsp/9/2021 zo dňa 15.6.2021).

13. Aplikujúci režim zákona č. 250/2007 Z. z. je potom nutné použiť jeho § 3 ods. 5, podľa ktorého spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Citované ustanovenie má plniť jednak funkciu satisfakčnú a jednak funkciu sankčnú. Jeho cieľom je predovšetkým odradiť dodávateľov od protiprávneho konania voči spotrebiteľom. Možno ho však chápať aj ako prostriedok na vyvolanie aktivity spotrebiteľov domáhať sa ochrany svojich práv proti dodávateľom v prípadoch, kedy dodávatelia ich práva hrubým spôsobom porušujú. Účelom finančného zadosťučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/389/2015). Žiadnu inú podmienku, t. j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privedená konkrétna ujma, nevyžaduje. Zákonodarca pri uplatňovaní tohto nároku uľahčil spotrebiteľom dôkaznú situáciu, keď na rozdiel od nároku na náhradu škody (bezdôvodného obohatenia), je dôkazné bremeno na strane spotrebiteľa oveľa ľahšie, lebo odpadá problematické preukazovanie či už výšky škody, ujmy, príčinnej súvislosti alebo majetkového prospechu druhej strany. Preukazovanie skutočnej výšky utrpenej ujmy by bolo spravidla nereálne. Pokiaľ ide o rozsah finančného zadosťučinenia, neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadosťučinenia zohľadniť. Jediným kritériom je primeranosť finančného zadosťučinenia. Bude preto vecou úvahy súdu, aby so zreteľom na všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu, stanovil rozsah finančného zadosťučinenia (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo/127/2017 zo dňa 30.1.2019).

14. Podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán súd posúdil tak, že nevyhnutnosť ochrany spotrebiteľa je daná jeho nerovným postavením vo vzťahu spotrebiteľ - dodávateľ vyplývajúcim z nerovnováhy vyjednávacej sily, nerovnomernosti znalostí a ekonomickej neúmernosti zdrojov. Systém ochrany zavedený smernicou 93/13/EHS, ktorý bol prebratý aj do Občianskeho zákonníka, vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa nachádza v nerovnom postavení voči predávajúcemu alebo poskytovateľovi z hľadiska jeho vyjednávacej sily, z hľadiska úrovne informovanosti, čo ho vedie k tomu, že pristúpi na podmienky vopred vytvorené predávajúcim alebo poskytovateľom bez toho, aby mohol ovplyvniť ich obsah. V týchto vzťahoch je práve dodávateľ vo fakticky výhodnejšom postavení, pretože má odbornú prevahu nad spotrebiteľom, ktorému svoje služby poskytuje.

15. V predmetnej právnej veci súd považuje za preukázané, že medzi žalobcom a žalovaným existoval zmluvný vzťah založený zmluvou o úvere, pričom právoplatným súdnym rozhodnutím bolo určené, že žalovaný je povinný zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy z dôvodu hrozby inkasovania úžerného plnenia žalovaným na úkor žalobcu. Žalovaný argumentoval, že v čase uzatvorenia zmluvy o úvere nárok na primerané finančné zadosťučinenie nebol zakotvený v právnom poriadku, k čomu súd uvádza, že proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa sa môže spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva, pričom k porušeniu práva žalobcu ako spotrebiteľa došlo v roku 2018, kedy žalovaný požiadal zamestnávateľa žalobcu o vykonávanie zrážok zo mzdy. Následne bol žalobca plne úspešný v spore o zdržanie sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy, teda na súde úspešne uplatnil porušenie práva a má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá, teda od žalovaného. Rozhodnutie súdu prvej inštancie zo dňa 12.10.2018 bolo potvrdené odvolacím súdom dňa 26.8.2019 a keďže žaloba bola podaná dňa 21.4.2021, k premlčaniu nároku žalobcu nedošlo. Keďže žalovaný preukázateľne porušil práva žalobcu ako spotrebiteľa (tak ako bolo súdom právoplatne rozhodnuté), súd považoval samotný nárok žalobcu na primerané finančné zadosťučinenie za dôvodný, a preto žalobe vyhovel, avšak iba sčasti.

16. Súd sa nestotožňuje s názorom žalobcu v tom smere, že suma 675,58 eur titulom primeraného finančného zadosťučinenia, o ktorú sa mienil žalovaný na úkor žalobcu obohatiť, je primeraná. Je nutné zohľadňovať konkrétny skutkový stav tej - ktorej veci, opačný prístup by viedol k prílišnému formalizmu. Zákon hovorí o „primeranom“ finančnom zadosťučinení, čo podľa názoru súdu má umožniť súdu posúdiť a zohľadniť jednotlivé prípady osobitne s ohľadom na konkrétne skutkové okolnosti prípadu. V prípade primeraného finančného zadosťučinenia ide o nárok, ktorý podlieha voľnej úvahe súdu (ktorá však musí byť podložená konkrétnymi skutkovými okolnosťami), je potrebné vychádzať z povinnosti žalobcu tvrdiť a preukázať rozhodujúce skutočnosti, ktoré ho viedli k uplatneniu primeraného finančného zadosťučinenia práve v požadovanej výške. V danom prípade žalobca okrem jediného argumentu (povinnosť žalovaného zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy) pred súdom neprodukoval žiadne iné tvrdenia ohľadom požadovanej výšky primeraného finančného zadosťučinenia.

17. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame finančné vyčíslenie, keďže má vyjadrovať satisfakciu (v zmysle odškodnenia) za stav, keď sa spotrebiteľ musel obrátiť na súd a žiadať o ochranu svojich práv. Primeraným finančným zadosťučinením sa odškodňuje ujma nemateriálnej povahy, preto nie je možné prihliadať iba k samotnému porušeniu práva spotrebiteľa, ale je potrebné zohľadniť aj iné skutočnosti.

18. V danom prípade súd považoval za spravodlivé priznať primerané finančné zadosťučinenie vo výške 67,56 eur, pri výpočte ktorého súd vychádzal zo skutočnosti, že na základe predmetnej úverovej zmluvy sa žalovaný mienil na úkor žalobcu obohatiť o sumu 675,58 eur, 10% tejto sumy predstavuje sumu 67,56 eur, čo je podľa názoru súdu suma adekvátna ako morálna satisfakcia pre žalobcu v súvislosti s porušením práva spotrebiteľa a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

19. Lehotu na plnenie určil súd v súlade s § 232 odsek 3 veta prvá Civilného sporového poriadku v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku, nezistiac dôvody pre určenie dlhšej lehoty.

20. Podľa § 255 odsek 1 Civilného sporového poriadku, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

21. Súd priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnej výške napriek tomu, že mu nepriznal požadovanú sumu primeraného finančného zadosťučinenia a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. V danom prípade výška nároku závisela od úvahy súdu. Úvaha súdu sa týkala skutkových okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o výške priznaného plnenia, nie čo do základu uplatneného nároku, ten bol daný. Základná sadzba tarifnej odmeny advokáta sa pritom vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia (na porovnanie rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co 20/2017 zo dňa 05.05.2017).

22. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku podľa § 262 odsek 2 Civilného sporového poriadku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne na Okresný súd Prešov.

Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a musí byť podpísané. Odvolanie musí ďalej obsahovať, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov tak, aby jeden zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

- e) súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).

V Prešove, dňa 26. októbra 2021